

POSTANOWIENIE

Dnia 18 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie **D. S.**

skazanego wyrokiem łącznym

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 18 lutego 2026 r.,

wniosku prokuratora z dnia 17 lutego 2026 r. o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego: Zbigniewa Kapińskiego, Pawła Kołodziejskiego i Igora Zgolińskiego od rozpoznania kasacji w sprawie I KK 408/25

na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario* oraz art. 41 § 2 k.p.k. *per analogiam*

p o s t a n o w i ł :

- 1) wniosek pozostawić bez rozpoznania;**
- 2) przedłożyć pismo prokuratora Prezesowi Sądu Najwyższego kierującemu pracą Izby Karnej, celem jego rejestracji jako wniosku, o którym mowa w art. 29 § 6 ustawy o Sądzie Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 17 lutego 2026 r. prokurator Prokuratury Okręgowej delegowany do Prokuratury Krajowej, działając na podstawie „art. 3 § 1 pkt 1 i 3 oraz art. 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz.U. z 2024 r., poz. 390 ze zm.) i art. 41 § 1, 42 § 1 i 45 § 1 k.p.k., a także art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych UE oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o

ochronie praw człowieka i podstawowych wolności – przez wzgląd na ochronę praworządności, praw obywateli i interesu społecznego”, wystąpił z wnioskiem o wyłączenie Zbigniewa Kapińskiego, Pawła Kołodziejskiego i Igora Zgolińskiego od rozpoznania kasacji w sprawie I KK 408/25 oraz przekazanie tejże sprawy składowi orzekającemu stanowiącemu sąd ustanowiony ustawą, niezawisły i bezstronny. Podniósł przy tym, że:

- wskazane osoby nie mogą tworzyć i nie tworzą sądu realizującego prawo obywateli do sądu ustanowionego ustawą, niezależnego, bezstronnego i niezawisłego, które zostało przyznane przez art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych UE w zw. z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej protokołem nr 2 (Dz.U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284 ze zm.) oraz w art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- nie respektują Konstytucji RP oraz prawa unijnego i orzeczeń trybunałów europejskich tak w aspekcie popierania przez nie sprzecznych z ustawą zasadniczą i prawem UR zmian w sądownictwie wprowadzonych w latach 2017-2023, czego przejawem było ubieganie się przez nie o stanowiska sędziów Sądu Najwyższego przed niespełniającą wymogów konstytucyjnego organu Krajową Radą Sądownictwa ukształtowaną ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3; dalej jako: ustawa z 2017 r.), jak i działań podejmowanych w trakcie ich bytności w Sądzie Najwyższym, czego przejawem jest przystępowanie przez nich do rozpoznawania spraw oraz rozstrzyganie wniosków o zbadanie bezstronności i niezawisłości, a także o wyłączenie osób znajdujących się w tożsamej co one sytuacji prawno-faktycznej, a nawet dotyczących ich samych,
- orzekanie przez nich w przedmiocie wniosku o wyłączenie w sprawie, w której do rozpoznania kasacji wyznaczono osoby powołane do Sądu Najwyższego z tożsamą wadą prawną, bo w konkursie przed niespełniającą standardów konstytucyjnych KRS, a zatem których sytuacja prawno-faktyczna w SN jest taka sama, stanowiłoby przejaw orzekania we własnej sprawie, a zatem nastąpiłoby ze stanowiącym

bezwzględną przyczynę odwoławczą naruszeniem przepisu art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. i z przełamaniem ujętej w nim zasady *nemo iudex indoneus in propria causa*,
- rekomendacja do powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego udzielona im przez gremium jedynie z nazwy będące Krajową Radą Sądownictwa – bo niespełniające wymogów przewidzianych dla takowej Rady przez Konstytucję RP – stanowi w realiach niniejszej sprawy okoliczność wywołującą uzasadnioną wątpliwość co do ich bezstronności, rozumianej jako zdolność do zachowania obiektywizmu w przedmiotowej sprawie, którą to wątpliwość wzmaga z jednej strony wyrażana przez nich aprobata dla destrukcyjnych zmian w wymiarze sprawiedliwości wprowadzonych w latach 2017-2023 oraz ich czynny w tym udział, czego przejawem było uczestnictwo w konkursie przed niekonstytucyjną KRS, a z drugiej – lekceważenie przez nich prawa unijnego, orzeczeń TSUE i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, co powoduje, że dopuszczalnie do orzekania przez nich w niniejszej sprawie doprowadzi do wydania rozstrzygnięcia z rażącym naruszeniem prawa, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Zgodnie z zarządzeniem nr 21/2025 Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej z dnia 25 listopada 2025 r., powyższy wniosek bez rejestracji został przedstawiony sędziemu sprawozdawcy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek należało uznać za niedopuszczalny w zakresie, w jakim odnosi się do żądania wyłączenia wskazanych w nim sędziów na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., co też w tej materii skutkowało pozostawieniem go bez rozpoznania. Stąd też Sąd Najwyższy władny był wydać postanowienie z udziałem sędziego, którego dotyczy wniosek. Wynikający bowiem z art. 42 § 3 k.p.k. obowiązek powstrzymania się sędziego od udziału w sprawie ma bowiem zastosowanie i uzasadnienie tylko wtedy, gdy wniosek o jego wyłączenie w ogóle podlega rozpoznaniu. Natomiast, gdy zachodzi podstawa do pozostawienia wniosku bez rozpoznania, nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, iż sędzia, którego ten wniosek dotyczy, nie może brać udziału w wydaniu takiego orzeczenia (zob. postanowienie SN z dnia 21 lipca 2011 r., I KZP 6/11, OSNKW 2011, nr 8, poz. 66; wyrok SN z dnia 15 listopada 2013 r., III KK 227/13; postanowienie SN z dnia 14 stycznia 2026 r., II KB 118/25;

postanowienie SN z 15 stycznia 2026 r., I KK 424/25; D. Wysocki, Glosa do postanowienia SN z 21 lipca 2011 r., I KZP 6/11, OSP 2012, z. 3, s. 207-209; J. Kosonoga w: *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz do art. 1-166*, red. R. A. Stefański, S. Zabłocki, Lex 2017, art. 41, teza 73-74; M. Rogacka-Rzewnicka w: *Kodeks postępowania karnego. Komentarz do wybranych przepisów*, red. D. Szumiło-Kulczycka, Lex 2022, art. 41, teza 3; H. Paluszkiewicz w: *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, red. K. Dudka, wyd. 3, Warszawa 2023, art. 41, teza 11; D. Świecki w: *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany*, red. D. Świecki, Lex 2025, art. 41, teza 18-19; W. Jasiński w: *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, red. J. Skorupka, wyd. 7, Legalis 2026, art. 41, Nb 20 wraz z powołaną dalszą literaturą).

Z treści art. 41 § 1 k.p.k. wynika, że sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności w danej sprawie. Z kolei na podstawie art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, wprowadzonego nowelizacją z dnia 9 czerwca 2022 r. (Dz. U. poz. 1259, dalej uSN), ustawodawca dopuścił możliwość badania spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i postępowania po powołaniu – na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 7 (strony postępowania w przedmiocie rozpoznania środka zaskarżenia), jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Druga z powołanych regulacji określa zatem szczególne postępowanie w zakresie badania spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności, a jej zakres przedmiotowy jest węższy od przewidzianego w art. 41 § 1 k.p.k. Limitują go wskazane w przepisie kryteria, a więc między innymi te, o których mowa we wniosku – odnoszące się do okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego. Zatem w tym zakresie przepis art. 29 § 5 uSN stanowi *lex specialis* względem art. 41 § 1 k.p.k., wyłączając możliwość badania określonych w niej przesłanek w ogólnej procedurze (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 20 lutego

2023 r., II Zo 85/22; postanowienie SN z dnia 2 sierpnia 2023 r., I KK 240/22; postanowienie SN z dnia 26 lutego 2025 r., III KS 45/24; postanowienie SN z dnia 30 kwietnia 2025 r., I KK 454/24, OSNK 2025, nr 10, poz. 70; postanowienie SN z dnia 19 stycznia 2026 r., V KK 507/25). Wniosek taki jest uprawniony tym bardziej, że w ujęciu temporalnym art. 29 § 5 uSN jest przepisem późniejszym względem art. 41 § 1 k.p.k. Powyższą wykładnię wspiera także fakt, iż Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 4 marca 2020 r. stwierdził, że „[a]rt. 41 § 1 w związku z art. 42 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30), stosowany odpowiednio na podstawie art. 74¹ pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 75) w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 84, 609, 730 i 914 oraz z 2020 r. poz. 190), jest niezgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej” (wyrok TK z dnia 4 marca 2020 r., P 22/19, OTK-A 2020, nr 31). Co istotne, analogiczne stanowisko Trybunał Konstytucyjny zajmował na gruncie art. 49 § 1 k.p.c. (zob. wyrok TK z dnia 2 czerwca 2020 r., P 13/19, OTK-A 2020, nr 45; wyrok TK z dnia 23 stycznia 2022 r., P 10/19, OTK-A 2022, nr 14). Trafnie podniesiono przy tym w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że jakiegokolwiek działanie (w tym realizowane poprzez orzekanie) kwestionujące ostateczność wyroków Trybunału Konstytucyjnego stanowi oczywiste naruszenie art. 190 ust. 1 i 3 Konstytucji RP, będącej zgodnie z jej art. 8 ust. 1, najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej. Wszystkie organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa (art. 7 Konstytucji RP), dlatego podejmowanie jakichkolwiek działań sprzecznych w sposób oczywisty z ustawą zasadniczą jest niedopuszczalne, i to niezależnie od deklarowanych powodów odstępowania od reguł konstytucyjnych (zob. postanowienie SN z dnia 16 maja 2024 r., IV KK 142/24). Innymi słowy, żaden organ nie posiada uprawnień do weryfikacji oraz nierespektowania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego (zob.m.in. wyrok SN z dnia 22 sierpnia 2018 r., III PK 71/17; postanowienie SN z dnia 12 kwietnia 2021 r., sygn. I NZP 1/21;

postanowienie SN z dnia 23 września 2021 r., IV KZ 37/21; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2021 r., IV KO 86/21; zdanie odrębne sędziego Sądu Najwyższego Dariusza Kali do uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2023 r., sygn. akt III KK 435/22; wyrok SN z dnia 19 maja 2023 r., I KA 4/23; postanowienie SN z dnia 28 listopada 2023 r., I KK 162/23; postanowienie SN z dnia 2 lutego 2024 r., III KK 439/23). Niedopuszczalność badania przesłanek dotyczących spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności w innym trybie niż wskazany w art. 29 § 5 uSN wynika także z faktu, iż przewidziana tam procedura ma charakter gwarancyjny także dla sędziego, albowiem w razie uwzględnienia wniosku strony, odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręcza się również sędziemu, którego wniosek dotyczy. Sędzia ten może następnie w terminie tygodnia złożyć odwołanie do Sądu Najwyższego, który proceduje w składzie 7 sędziów (art. 29 § 20-21 uSN). Jest to szczególnie istotne przy takim ciężarze zarzutów kierowanych pod adresem sędziego, które uderzają w jego niezawisłość i bezstronność, a zatem podstawowe atrybuty sędziego.

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy zauważyć należy, że prokurator mimo formalnego powołania się m.in. na przepisy procedury karnej, w istocie domaga się przeprowadzenia tzw. testu niezawisłości i bezstronności członków składu wyznaczonego do rozpoznania przedmiotowej sprawy. Wskazuje on bowiem na kwestie ustrojowe związane z ich powołaniem na stanowiska sędziów Sądu Najwyższego, a następnie orzekanie z naruszeniem – zdaniem prokuratora – Konstytucji RP oraz prawa unijnego i orzeczeń trybunałów europejskich (kwestia naruszenia zasady *nemo iudex indoneus in propria causa* zapewne jest wynikiem błędu redakcyjnego – pozostałość z pisma w innej sprawie – gdyż przedmiotowa sprawa nie dotyczy wniosku o wyłączenie, a rozpoznania kasacji RPO od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze). Tym samym podnosi okoliczności, o których wprost mowa w art. 29 § 5 uSN, a które rozpoznane winny zostać w tym trybie. Jak wskazano wyżej, ich procedowanie w oparciu o art. 41 § 1 k.p.k. byłoby bowiem niedopuszczalne, co uzasadniało pozostawienie wniosku prokuratora bez rozpoznania, zgodnie z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario* oraz art. 41 § 2 k.p.k. *per analogiam* i jego przedłożenie

Prezesowi Sądu Najwyższego kierującemu pracą Izby Karnej, celem jego rejestracji w repertorium KB.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

[J.J.]

[a.ł.]